Poštnina plačana v gotovini. Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. Cene posamezni št. Din —·[illegible].

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN O[illegible]

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Gradišče št. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri ček[illegible]ljani 11.953. — Št. telefona 552
Naročnina za ozemlje SHS: letno D 90·—, za pol leta D 45·—, za četrt leta D 22·50, mesečno [illegible] D 120·—. — Plača in toži se v Ljubljani

Licijska knjiznica, Ljubljana

LETO V. LJUBLJANA, dne 28. oktobra 1922. ŠTEV. 126

List stane od 1. novembra 1922:

1. za kraljevino SHS:

celoletno	Din. 120.—
polletno	Din. 60.—
četrtletno	Din. 30.—
mesečno	Din. 10.—
posamezna štev.	Din. 1.—

2. za inozemstvo:

celoletno	Din. 150.—

Poročilo dr. Beneša v narodni skupščini.

Minister zunanjih del dr. Beneš, je v seji čehoslovaške poslanske zbornice dne 24. t. m., podal poročilo o nekih važnih vprašanjih zunanje politike, a osobito se je obširneje bavil z sodelovanjem čehoslovaške vlade pri reševanju avstrijskega problema na posvetovanjih v Ženevi. Med drugim je izjavil:

Pred vsem je potrebno, da se odstranijo eventuelna nesoglasja v enem najglavnejših evropskih vprašanj. Mislim na reševanje avstrijskega problema na posvetovanjih Zveze narodov v Ženevi, in s tem v zvezi na pregovore med Italijo in Čehoslovaško v Benetkah. Dr. Beneš je najprej omenil potovanje kanclerja Seipela v Prago, Berlin in Verono in podal vsebino tedanjih pregovorov. Izjavil je: Obljubo, katero sem dal avstrijski vladi, je Čehoslovaška delegacija v Ženevi popolnoma izpolnila. V Ženevi se je sestavil načrt, ki tvori vsebino znanih treh ženevskih protokolov. Po svoji politični važnosti, spadajo ti trije protokoli brezdvomno med najvažnejše politične akte zadnjih časov. — Na to je minister glede političnega protokola izjavil, da je čehoslovaška vlada zastavila vso svojo moč za garancijski dogovor. Tekom vseh pogajanj je čehoslovaška vlada hotela nuditi dokaz, da ne goji nikakih ofenzivnih načrtov in da ne misli voditi v centralni Evropi politike rivalitete, niti proti tej, niti proti drugi državi. Čehoslovaška je naglašala, da priznava opravičene interese in potrebe Avstrije, da v polni meri priznava interes Italije, kot države naslednice in neposrednega soseda Avstrije in da se je v vsem podvrgla moralnemu vodstvu Zveze Narodov, toda, da izrecno zahteva, da se tudi vsi njeni interesi in eksistenčni predpogoji popolnoma respektirajo. Lahko rečemo, je naglašal minister, da je ženevska politika dosegla popolni triumf. Prišlo je do podpisov političnega protokola, vsebina katerega je znana in s kojim se je zabranilo, da bi mogla katerasibodi vlast smatrati Avstrijo kot objekt katerihsibodi transakcij.

Govoreč o ekonomsko-finančnem protokolu je izjavil dr. Beneš, da je vsa pozornost koncentrirana na vprašanju, ali je Avstrija v svoji sedanji obliki za življenje zmožna ali ne. — Komaj kadar se bo dobilo vpogled v vsa ženevska posvetovanja z vsemi detajli in ko bo mogoče se seznaniti z vsemi sklepi in protokoli, tedaj bo šele mogoče si vstvariti točno in opredeljeno sliko, ali in v koliko so mirovni pogoji odgovorni za sedanji položaj Avstrije. To bo zelo važno, ker se bo s tem gotovo enkrat za vselej odstranilo bajke, ki se tozadevno razširjajo namenoma. Pri vseh pogovorih smo naglašali, da so zbog valutarnih diferenc posameznih držav izključeni vsaki načrti o gospodarskem sodelovanju teh držav, ker mora vsak narod in vsaka država sanirati svoje gospodarstvo postopno z lastnim delom, in da bo po odstranitvi valutarnih diferenc 90% vseh gospodarskih težkoč samo po sebi odpadlo. Važen rezultat posvetovanj je ta, da se je ugotovilo, da ima Avstrija dovolj lastnih moči za življenje in da more z lastnimi močmi ohraniti svojo eksistenco. Naravno, da bo morala avstrijska republika iskati nove produktivne vire in da bo morala zato izkoristiti celo vrsto prirodnih bogastev, ki niso bila sedaj v zadostni meri izkoriščana. Res je tudi, da se bo moralo v mnoga in mnoga podjetja investirati nove kapitale, kakor je tudi res, da avstrijska republika more obstojati in hoče obstojati. Jaz sam sem prepričan, da bo živela.

Ženevski protokol II. in III. vsebuje tako principe finančne reforme, kakor tudi principe mednarodne kontrole. Pri vseh pogajanjih, ki so se vršila v Ženevi, so bila poleg političnega protokola, vprašanja ekonomske in finančne reforme najdelikatnejša. Tudi kritika ženevskih pogajanj se nanaša pred vsem na ti dve vprašanji. Jaz priznam popolnoma, da so to, s stališča notranje politike, za Avstrijo najtežja vprašanja in da je potrebno, da se v tem pogledu popolnoma ozira na notranje politične razmere.

Glede stališča, ki ga je zavzela čehoslovaška delegacija v Ženevi, je dr. Beneš izjavil: Naše postopanje v teh vprašanjih je odgovarjalo mojemu prepričanju. V vprašanju reform sem tekom vseh ženevskih posvetovanj opozarjal, da države, ki bodo dale posojila, nikakor ne smejo zahtevati od sedanje avstrijske vlade obvez, katerih ne bi mogla ta izpolniti iz razlogov notranje politike. Lahko konstatiram, da so vsi merodajni faktorji popolnoma soglašali s čehoslovaškim naziranjem. Tudi finančna komisija, ki je bila svoječasno odposlana v Avstrijo, in ki je vodila pregovore z vsemi strankami, je dobila od vsih strank soglasje za te načrte sanacije, katero je zamogla oživotvoriti komaj Zveza narodov. — Zato bi bilo želeti, da plan sanacije izvedejo vsi sloji Avstrije vzajemno in da se ta zadeva ne tolmači v duhu te ali one stranke.

Ne sme se namreč pozabiti, da bi bila odgovornost onih, ki bi hoteli rešitev te zadeve, ki se je razpravljala v Zvezi narodov in ki je bila v formi protokola predložena okoli 50 državam vsega sveta, preprečiti, v resnici ogromna. Ne morem si misliti, da bi bil kdo v stanu, bodisi vlada ali stranka, vzeti na sebe odgovornost, da pospeši ta načrt. Čehoslovaška delegacija ni v tej zadevi samo naglašala potrebe, da se omogoči način postopanja, ki bo sprejemljiv za avstrijsko vlado in za vse stranke, ampak je tudi podčrtala velike žrtve, ki se bodo zahtevale s strani socijalnodemokratske stranke Avstriji. Jaz naglašam to v našem parlamentu zato, ker sem primoran, da opravičim naše postopanje tudi pred našo socijalno demokratsko stranko. Tudi v zadevi mednarodne kontrole je bilo naše stališče iznad vsakih egoističnih zahtev. Že v začetku sem povdarjal, da ne smejo vršiti mednarodno kontrolo neposredno one države, katere garantirajo za posojilo, da čehoslovaška vlada nikakor ne želi poslati na Dunaj kontrolorje, da se noče dotakniti suverenitete avstrijske vlade, ker bi to ne bilo v korist prijateljskim odnošajem obeh držav. Da izpopolnim poročilo o našem delu, bi hotel še povedati, da se je Čehoslovaška delegacija, ki je v Zvezi narodov prva izjavila, da je pripravljena pomagati Avstriji, zavezala, da bo predstavila čehoslovaškemu parlamentu zakonski načrt, po katerem ni državi dovoljeno, da dà Avstriji denar, ampak da, kakor Anglija, Francija in Italija samo garantira 20% posojila. Kakor hitro bodo v Avstriji v zadostni meri napredovale priprave, in čim bodo sprejeti dotični prvi zakoni, bom predložil visoki zbornici zakonski načrt in pričakujem, da bo tudi naš parlament sprejel ta načrt v znak priznanja dela Zveze Narodov in kot novi dokaz naše pacifistične in konsolidacijske politike v centralni Evropi.

Z veseljem smem poročati, da so bili goriomenjeni principi naše politike, osobito glede centralne Evrope, predmet temeljitega razpravljanja na mojem sestanku z g. Schanzerjem in da smo tudi v tem oziru prišli do popolnega soglasja. To naglašam namenoma zbog tega, da odstranim vse legende o rivaliteti in nasprotujoči si politiki Italije in Čehoslovaške, ter držav, ki so ž njo v zvezi. Prepričan sem, da bo iskreni razgovor z ministrom Schanzerjem, v teku katerega se je naglašalo, da bosta pri izvršitvi ženevskih protokolov postopali obe državi skupno, znatno pripomogel k očvrstitvi miru v centralni Evropi in pospešil vzpostavitev dobre harmonije med Italijo in nami, in našimi zavezniki Jugoslavijo in Romunsko. To sodelovanje sloni na temeljih, ki ne samo, da ne bodo povzročili nikake škode avstrijskim interesom, ampak bodo omogočili njeno končno obnovo. Zveza narodov je stala pri reševanju avstrijskega vprašanja pred eno najtežjih nalog. Ona jo je pa tudi uspešno rešila! —

Memorandum beogradske trgovske zbornice.

Trgovska zbornica v Beogradu je na zadnji plenarni seji sklenila predložiti vladi memorandum, v katerem je obrazloženo stališče zbornice v vseh važnejših vprašanjih gospodarskega življenja. Memorandum je sestavljen po zaslišanju srbijanskih gospodarskih organizacij in se nam zdi toliko važen, da ga priobčujemo v glavnem po besedilu, ki smo ga čitali v »Trgovinskem Glasniku.«

1. Padanje draginje. Odredbe, ki jih je ukrenilo dozdaj ministrstvo financ v svrho dviganja dinarja, uplivajo ugodno na zmanjševanje draginje. Ali ker se vrši to popravljanje dinarja s pomočjo ameriškega posojila, se bo kurz dinarja popravljal samo, dokler bo posojilo na razpolago. Ko bo posojilo izčrpano, bo nastopila še večja draginja. Da bomo zamogli ta preokret odvrniti je potrebno, da se povsod uvede varčevanje in intenzivno delo, ter da se odstranijo vse ovire izvoza. Treba je že enkrat ugotoviti stalno smernico v trgovinski politiki in prenesti vso pristojnost v tem oziru na ministrstvo trgovine in industrije. V zadnjem času je ministrstvo trgovine in industrije izpustilo iz svojih rok vodstvo trgovinske politike. Tako na primer je ministrstvo financ izvozno carino tekom petdesetih dni izpremenilo petkrat. Poleg tega ono predpisuje način borznega poslovanja, prepoveduje obratovanje ob sobotah itd. V zadnjem pravilniku za pobijanje draginje ministrstvo za socialno politiko predpisuje nepotrebne in neizvedljive odredbe; predpisuje v gotovih primerih pregled imovine, knjig in faktur (čl. 2) čeprav to nasprotuje čl. 11, 17 itd Ustavnega zakona, preti z zapiranjem obrtovališč, čeprav ni za to pristojno. Vse te odredbe bodo imele za posledico da pri nas nihče ne bo ostal nekaznovan toda tisti narod, ki bo vsled kazni izgubil svoj ponos bo izgubil tudi patriotizem.

Vsi ti ukrepi niso bili potrebni, ker prehranjevalne razmere v državi od daleč niso tako obupne, kot jih slikajo gotovi krogi. Hrane je dovolj in bi bilo treba določiti le ugodne prevozne tarifne postavke, nakar bodo imeli vsi kraji enake cene življenskih potrebščin. Kvarno je, da je dovoljen carine prosti uvoz masti premoga itd., ker imamo vsega tega dovolj doma. S carine prostim uvozom življenskih potrebščin se zmanjšuje zaslužek kmetskega prebivalstva. Poljedelstvo moramo vzgajati k napredku ker tvori 80% naših dohodkov seveda te dohodke je treba primerno obdavčiti.

2. Delovni čas. Tudi v predvojni, versko homogeni Srbiji je bilo število praznikov, ko je delo počivalo, veliko. V Jugoslaviji pa se je to število še povečalo, ker ima vsako veroizpovedanje svoje posebna praznike, vsled česar je delovni čas pri nas omejen na polovico. Nočemo v nobenem oziru kritikovati glavnih praznikov raznih veroizpovedi našega naroda, ali potrebno je, da se sporazumno zmanjša v čim večji meri število praznikov, ker to zahteva naš slabi finančni položaj po vojski.

3. Sušenje sliv se letos ugodno razvija. Kakovost je prav dobra, in tudi količina je zadovoljiva. Pri vsem tem pa je cena, za katero naš producent prodaja slive, neprimerno nizka napram ceni po kateri se ista sliva prodaja na raznih tujih trgih. Izgleda, da obstoji večja skupina inozemskih prekupčevalcev sliv, ki sporazumno odrejujejo in držijo tako nizke cene. To delajo v prvi vrsti peštanski in dunajski kupci ki se skrivajo pod imeni naših državljanov. Potrebno je, da si ministrstvo trgovine in industrije preskrbi podatke o cenah sliv na tujih trgih in da jih dvakrat na teden brzojavnim potom pošlje v glavne produkcijske kraje sliv.

4. Prehrana. Dovolitev carine prostega uvoza in onemogočenje izvoza naše hrane bo imelo za posledico, da bo v državi več hrane, kot je potrebujemo, a to bo uplivalo padec dinarja. Pozneje, ako bo tudi izvoz zopet dovoljen, bo vse eno, ker bodo naši prejšnji kupci v inozemstvu do takrat založeni.

5. Denarna kriza. Narodna banka daje velike kredite drugim bankam v državi po 6%. Mnogo bank, ki uživajo to ugodnost, prepusti ta kredit trgovcem proti nizkemu obrestovanju toda visoki proviziji, kar skupaj znaša preko 20 in 25%. Tako visoka dejanska obrestna mera ustvarja še večjo draginjo. Zato je potrebno, da se opozori Narodna banka na ta pojav, da upliva na one banke, Ki se poslužujejo naslednjega navedanega kredita, da znižajo obrestno mero. —

Radovedni smo, kakšen uspeh bo imel pri vladi ta memorandum, ki na enostaven način in prav nazorno pove kako pogrešna je sedanja vladna gospodarska politika, ki ne more najti poleta za stalnejšo in bolj sistematično politiko. Mi se z razlogi spomenice strinjamo.

K. P.

Odgovornost in jamstvo in odškodninska obvestnost poštne uprave.

(Konec.)

Pošta odklanja v obče sledeče:

a) v slučajih višje sile, kakor so to požari, povodnji, sploh okolnosti, za katere uprava ne more biti v njih posledicah odgovorna.

b) Če je poškodba nastala vsled opreme pošiljke.

c) Če je pošiljka vsebovala tudi deloma predmete, ki so po poštnem redu od poštne prevaže v paketih izključeni.

d) Za škodo, nastalo zavoljo tega, ker je pošiljka vsebovala samo pogojno dopustljive predmete in je poškodba naravna posledica lastne neprevidnosti pri opremi, pošta ni odgovorna. Semkaj spada tudi netočna označba vsebine, napačni naslov itd. — Pogojno dovoljene predmete sprejme pošta samo z obveznostjo lastne odgovornosti stranke s prevažo, ter je odpošiljatel dolžan v tem slučaju to okolnost z opasko: »na lastno odgovornost« na spremnici označiti:

e) Na žive živali, lahko kvarljive ali lomljive predmete, tekočine ter sploh na vse pogojno dopustljive stvari se odgovornost ne nanaša.

f) V slučajih oblastveno odrejene zaplembe tudi preneha poštna odgovornost.

g) Novci in dragocenosti. z drugim blagom skupno odpravljeni, so od odgovornosti izvzeti.

h) Namenoma v večjem kakor pravem znesku navedena vrednost tudi odveže pošto od jamstva.

i) Če se izroči pošiljka z neoskrunjenimi pečati in se teža ne ujema, ni dan povod za odškodninsko zahtevo, tudi če bi se komisijonelno ugotovila vsebina.

O uspehu poizvedb in razprav na odškodninske prizive se obvešča naslovnik; prizna se pa odškodnina samo v slučajih, če je krivda pošte ugotovljena.

Za škodo, ki bi nastala vsled nepravilne ali nezadostne opreme kake pošiljke na drugih pošiljkah, je odgovoren odpošiljatelj ove pošiljke, ki je povzročila po naravi vsebine poškodbo; n. pr.. slabo zavarovane barvajoče ali mastilne tekočine itd.

Jamstvo pri vrednostnih pismih je načeloma ednako onemu paketnih pošiljk.

Za vrednostne papirje zahteva pošta v slučajih izgube od stranke pravico revizije predno izplača odškodnino; oziroma vse pripomočke, da izposluje razveljavljanje dotičnih vrednostnih papirjev. Pošta povrne samo stroške za potrebno postopanje oziroma dejansko ugotovljeno škodo, ki pa označene vrednosti nikdar ne presega.

V odškodninskih zadevah odločuje pristojno poštno ravnateljstvo predajne oziroma naslovne pošte in sicer brez ozira na to, ali se krivec najde ali ne.

Odškodnina se izplača samo proti izročitvi predmetnega predajnega potrdila oziroma proti primerni opazki v predajni knjigi.

Odklanjajoče razloge na odškodninske zahteve se v dotični rešitvi navedejo z opazko, da ima stranka pravico, priziva proti tej določbi, če ga vloži v dobi 15 dnij po sprejemu prvostopnje rešitve na ministerstvo pošte in brzojava.

Če je proti razsodbi te oblasti dopustljiv daljni priziv, je izrečeno v dotičnem odloku ministerstva.

Odškodninska zadeva se smatra kot nerešena, če bi bila v zvezi s kakim sodnijsko-kazenskim postopom in sicer do konečnega izreka.

Če se stranka odreče prizivni pravici, sodnijsko postopanje o tej zadevi ne pride v poštev, ker je konečna odškodninska določba pridržana ministru pošte in brzojava.

Glede pošiljk iz inozemstva veljajo pravila o jamstvu in odgovornosti naše poštne uprave samo v toliko, v kolikor se nanašajo na kakovost pošiljk, ko so stopile v območje naše uprave, v tem trenutku tudi preide odškodninska pravica na naslovnika.

Zloraba odgovornosti in jamstva na breme poštne uprave s tem da se vrednost vsebine preko dejanskega stanja višje označi, utemeljuje kazensko postopanje napram odpošiljatelju, in je pošta upravičena v sumljivih slučajih vrednost vsebine komisijonelno ugotoviti.

Pobijanje draginje?

Z zakonom od 30. 12. 1921 Sl. N. št 5 od 6. I. 1922 (Ur. l. št 6/22), kateremu je sledil 7. 9. 1922 (Sl. N. št 200 od 11. 9. 1922. Ur. l 311/22) izvršilni pravilnik, si je nadela vlada hvalevredno nalogo, pobijati draginjo življenskih potrebščin in brezvestne špekulacije.

Za življenske potrebščine smatra omenjeni pravilnik: človeško hrano (jed in pijačo), živalsko hrano, obleko, obutev, kurjavo, razsvetljavo, poljedelske priprave, poljedelsko orodje, vse one predmete, ki se smatrajo po načinu življenja v dotičnem kraju so predmeti nujne potrebe, med katere se šteje tudi materijal za izdelavo in ureditev zgradb.

Predmeti nujne potrebe so oni, ki varujejo in pospešujejo telesni obstoj širokih slojev in omogočujejo človeku življenje pri današnjih kulturnih potrebah.

V dosego svojega namena predpisuje zakon trgovcu najvišji dopustni čisti dobiček na 25%, prepoveduje mu imeti večjo kakor običajno zalogo blaga, kar utegne postati kočljivo v slučaju, da je iz katerihkoli vzrokov imel dalje časa povpraševanju ne zadostujočo zalogo, pa se mu enkrat vendar posreči dobiti toliko blaga, da more ustreči vsem odjemalcem, ter mu preti s policijskim pregledovanjem tržišča, prodajalnice, skladišča in privatnega stanovanja vsak čas, ako le nastane sum, da so v njih skrite življenske potrebščine. Preti dalje s pregledovanjem poslovnih knjig, pisem, računov, in ostalih papirjev vsem onim, ki ne prijavljajo redno svojih zalog.

Kakor je videti, so odredbe, ki naj služijo pobijanju draginje jako stroge, da celo tako stroge, da imajo trgovci neko izjemno stališče glede ustavno zajamčenih občih državljanskih pravic (nedotakljivosti stanovanja in varstva pisemske tajnosti). Pri tej strogosti bi človek mislil in pričakoval, da bo vlada svoj dober namen uveljavljala povsod in, da bo svojo iskreno voljo dokazala s tem, da bo dajala drugim dober vzgled. Pa smo morali z mešanimi občutki ugotoviti, da veljajo zakoni za vse druge, le ne za onega, ki jih je izdal, t. j. za vlado. Tudi po izdanju zakona o pobijanju draginje nalagajo se nam neprestano novi in zvišani davki, zvišujejo se trošarina, carina, poštne pristojbine in železniške tarife in deloma po zaslugi vlade tudi cene premogu. In vendar so vse to okoliščine, ki izdatno vplivajo na cene zaščitenim življenskim potrebščinam. Pri tem se večina teh povišanj ne izvrši mogoče za par %, kakor je to običajno opažati pri dviganju cen blagu po trgovinah, temveč naenkrat kar za 50 %, pa tudi za 100 %.

Tudi cene monopolnim predmetom, kateri se rabijo dnevno v vsakem gospodinjstvu se od časa izdanja zakona o pobijanju draginje niso znižale, ampak so naraščale in kažejo še vedno to tendenco. Tobak bi zaslužil svoje posebno poglavje.

Glede monopolnih predmetov, ki jih je prištevati življenskim potrebščinam, si je vlada pridržala prosto roko s tem, da jih je izločila iz obveznosti določil zakona o pobijanju draginje. Isto je storila glede zdravil, ki se prodajajo v lekarnah.

Za zdravila, ki se prodajajo po lekarnah, predpisuje takso ministrstvo za narodno zdravje, dočim se zdravila, ki se prodajajo v drugih obratovališčih (n. pr. v drogerijah) podrejajo zakonu o pobijanju draginje, s čemur zakon odnosno izvršilni pravilnik sam prizna, da so zdravila predmeti nujne potrebe in življenske potrebščine. Pri prodaji zdravil torej drogerist ne sme imeti več kot 25 % čistega dobička; če pa pogledamo takso za lekarniško delo, razglašeno v Službenih Novinah št 220 od 4. 10. 1922 (Ur. l. št. 344/22) vidimo, da je g. minister za narodno zdravje dne 20. septembra t. l. predpisal med drugimi sledeče, posebno pozornost vzbujajoče postavke:

1) Ako se pri ekspediranju zdravila razen tehtanja in štetja ne plačuje drugo delo, se zaračunita za eno tehtanje in štetje (kapljic, kroglic, pastil itd.) . . . . . 2 Din.

2) Za vsako nadaljno tehtanje in štetje se računi še po . . 0·50 Din.

Za pripravljanje zdravil s topljenjem ali trenjem — vsake vrste ena ali več trdih ali tekočih substanc mrzlim ali toplim potem v eni ali več tekočinah kakršnekoli vrste, obenem s tehtanjem in vsemi potrebnimi manipulacijami, ki bi se pri tem pojavile, kakor: mešanje, mečknje, precejanje, filtriranje — najsi to zdravnik zahteva ali ne — se računijo za kakoršnokoli količino . . . . . 4 Din.

4) Materijal (platno, sparodrap, širting, svila, usnje itd) uporabljan pri razmazovanju obližev in ceratov, se računi dvojno od nabavne cene.

3) Za ekspedicijo zdravil in zdravilnih pripomočkov z zamaškom, omotom, signaturo, povezilom, voščenim papirjem in zavitkom vred se računita za kakoršnokoli kolčino . . . 2 Din.

Kaj bi neki storila vlada, v kateri sedi g. minister narodnega zdravja in, katera je podpisala zakon o pobijanju draginje, če bi si trgovec specerist pri prodaji ½ kg sladkorja zaračunil 2 Din za tehtanje in 2 Din za vrečico, če bi manufakturist poleg posebnih pristojbin za merjenje in zavoj prodajal svoje platno po dvojni nabavni ceni, ali, če bi gostilničar računal za kuhanje klobase 4 Din in za položitev iste pred gosta 2 Din?

Če mogoče vlada meni, da se oddolži izločitvi monopolne in zdravstvene uprave iz obveznosti odredb zakona o pobijanju draginje ter delovanju teh in ostalih panog državne uprave proti intencijam tega zakona na ta način, da preskrbuje raznim zadrugam blago po nižji ceni, ter jim nudi razne ugodnosti glede davkov in prevoza blaga, je v zmoti, kajti s tem uveljavlja le dvojno mero napram državljanom, ki so po členu 4. ustave pred zakonom vsi enaki, in ki vsi uživajo enako zaščito oblastev.

Proračun Francije za leto 1923.

Francoski finančni minister je predložil zbornicama načrt proračuna za fiskalno leto, ki se začenja s 1. januarjem 1923. Načrt obsega 560 strani. Proračun predvideva na izdatkih 23.180 milijard frankov, ki se krijejo z rednimi dohodki v iznosu 18·060 milijard. V proračunu so pa za novo finančno leto predvideni tudi še izvanredni dohodki v iznosu 1225 milijard, tako da bi znašali celokupni dohodki 19.285 milijard. Proračunski deficit za leto 1923 znaša tedaj 3,9 milijard frankov. Pri temu pa je zanimiva ugotovitev, da je znašal proračun za leto 1922 nad 25 milijard, tako da se v proračunu za leto 1923 v iznosu 23 milijard že predvideva zmanjšanje izdatkov za okrog 2 milijardi. Finančno breme, ki je povzročila svetovna vojna državi, kaže v najlepši luči dejstvo, da je znašal leta 1913 celokupni kredit, vključno svote generalnega budžeta samo 5 milijard frankov napram 25 milijardam v letu 1922. —

Kakor že rečeno, je novi načrt proračuna pasiven za skoro 4 milijarde frankov. Ta pasivum se mora kriti potom reparacij, katere mora plačati Nemčija Franciji po versailleski mirovni pogodbi. Francoski finančni minister se je, kakor je že razvidno iz proračuna trudil, da po mogočnosti zmanjša izdatke. Že iz lanskoletnega proračuna se je črtalo 42.000 civilnih delavcev in nameščencev v državnih podjetjih. V letošnjem proračunu se je ponovno črtala znatna množina državnih nameščencev. Pri vseh državnih uradih (monopolih itd.) se ima po novem proračunu črtati 51.967 oseb (uradnikov in delavcev skupno). Pri dohodkih je v proračunu vsekakor tudi zmanjšano število in sicer se predvideva za približno 4 milijarde dohodkov manj. Več nego polovico te svote sestavljajo prejemki, ki so se že predčasno izterjali in ki se nanašajo na likvidacijo postavk, ki bi zapadle tekom prihodnjih 12 mesecev, kakor tudi davki na vojne dobičke. K temu je treba tudi še pripomniti, da se je donos iz gotovih davkov, ki se je v letu 1922 cenil na 3,04 milijone, v letu 1923 zmanjšal na 2,5 milijona. Tudi se ceni, da bodo znašali carinski dohodki v bodočem letu samo 1923 milijonov, med tem ko so znašali ti dohodki v letu 1922 celokupno 2707 milijonov. Pri davkih se polaga največ upanja na dohodnino, ki je že v letu 1916 po proračunu znašala samo 40 milijonov, a je v resnici iznosila 51 milijonov, se je v proračunu za leto 1921 določila na 800 milijonov, ki je v resnici dala 1.137,000.000 frankov čistih dohodkov. Davek na vojne dobičke se je povišal v slični meri in sicer od 208 milijonov na 617 milijonov v letu 1917 in od 390 milijonov v letu 1922 na skoro 494 milijonov.

Do sedaj se še v novem proračunskem načrtu ne predvideva nobenih dohodkov iz novih davkov, toda to bo ravno predmet prihodnjih posvetovanj in splošno se pričakuje, da se bo tudi v Franciji, že itak težko davčno breme, še povečalo. Po izjavah finančnega ministra se uporablja letno za izplačevanje dolgov države polovica ali dve tretjini davčnih dohodkov. Leta 1910 je znašala celokupna svota, potrebna za izplačilo obreti državnega dolga 1355 milijonov frankov. Ta svota se je v letu 1922 povišala na 11.691 milijonov, pri čemer pa niti všeta svota v iznosu 1 in pol milijarde frankov, ki je potrebna za amortizacijo dolga.

Finančni minister namerava, nadalje prihraniti znatne svote na plačah državnih namščencev in sicer s tem, da bo črtal doklado v iznosu 720 frankov na človeka. S tem bi se izdatki zmanjšali za 154 milijonov. Tudi je vposlal predsednik finančni komisiji zbornice predlog, naj bi sklepala o tem, ali bi ne bilo umestno, da se zmanjšajo doklade predsedniku republike, članom ministrstva, zbornice in senata in sicer v toliko, da ne bi znašale več nego so znašale do izbruha vojne. Meseca marca 1922 so se dohodki predsednika republike zvišali od 1,200.000 na 2,000.000 frankov, dohodki ministrov od 60.000 na 80.0000, državnih podtajnikov od 25.000 na 40.000 in poslancev zbornice in senata od 15.000 na 27.000 frankov. Ker je opaziti splošno padanje cen, oziroma porast vrednosti denarja, ni povoda, da bi se še nadalje vzdrževale povišane doklade, ampak se splošno pričakuje, da se bo predlogu po znižanju doklad na predvojno višino, vsaj deloma ugodilo.

Tudi ako se taka sredstva vsaj v majhni meri v stanu da pomagajo pri balansiranju državnega proračuna, so to vendar le samo neznatna sredstva in francoski finančni minister, ne bo imel pri iskanju pokritja za državne izdatke, nič manj posla in truda, kakor ga imajo finančni ministri drugih držav, katerim se tako pogosto stavljajo gospodarske razmere v Franciji kot primer. —

Oglašajte v „Trgovskem Listu"!

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

XXXXVI. Naša produkcija užigalic.

V naši državi imamo 5 tovaren za vžigalice. Tovarne se nahajajo v Osijeku, Vrbovskem na Hrvaškem, v Dolcu v Bosni, v Vrbasu v Bački in v Rušah v Sloveniji. Tovarna za vžigalice v Beogradu je bila med vojno uničena ter se ni obnovila, marveč je bila zgrajena na njenem mestu markarnica.

Največja tovarna vžigalic je »Drava« d. d. za izdelavo vžigalic v Osijeku. Ta tovarna lahko dnevno izdela okoli 30 milijonov klincev za vžigalice ali 300.000 škatelj po 100 vžigalic ali okrog 3 000 paketov po 100 škatljic na dan.

Tovarna v Vrbovskem izdeluje okrog 5 milijonov dnevno in 200.000 užigalčnih klincev ali skoro 6 del produkcije Drave. Tovarna namerava povečati produkcijo na dvojno množino. Tovarna v Dolcu pri Travniku izdeluje letno 360.000 paketov po 100 škatelj ali dnevno okrog 1.000 paketov po 100 škatelj. Tovarna v Novem Vrbasu izdeluje dnevno 800 paketov po 100 škatelj. Tovarna v Rušah v Mariboru, ki je pogorela, pa je bila ponovno zgrajena, bo izdelovala okrog 18,000.000 škatelj letno.

Za izdelovanje vžigalčnih klincev in škatljic se jemlje javorov in topolni les. Takega lesa je dovolj ob Donavi, Savi in Kolpi ter sploh v močvirnih krajih v Slavoniji. Od drugih predmetov se porabi pri tovarni Drava za navedeno letno produkcjjo 70.000 kg kalijevega klorata, 3500 kg rudečega fosfora, 5.000 kg fosfor seksi sulfida, 80.000 kg parafina, 30.000 kg škroba, 20.000 kg kleja, 2.000 kalijevega bikarbonata 10.000 kg cinkovega siotla, 20.000 steklene moke in 4.000 kg antimonovega sulfida, 3.000 kg arabskega lepila, 200.000 kg papirja, 120 milijonov kosov etiket, 600.000 kg premoga in 70.000 kg prstene barve.

Potreba materijala v ostalih tovarnah odgovarja sorazmerno potrebi in produkciji tovarne Drave in je za vse ostale tovarne skupaj približno ista, kot pri Dravi. Poglejmo kako stojimo pri nas z izdelevo tega pomožnega materijala. Kalijevega klorata rudečega fosforja, fosfor seksi sulfida, kalijevega bikromata za sedaj sploh še ne izdelujemo. Želeti je, da bi se začelo v interesu narodne obrambe z izdelavo kalijevega klorata v Jajcu, ker je potreben za izdelavo kapic za patrone in podobno. Kalijev bikromat, sol kromove kisline bi bilo treba začeti izdelovati pri nas, ker imamo v tuzemstvu ogromne količine kromove rude. Soli kromove kisline so nam potrebne tudi za kromovo strojenje kož kakor tudi za izdelave kromovih barv. Šele kadar bi se razširila pri nas fabrikacija užigalic za intenzivni izvoz, potem bi se rentiralo izdelovati fosfor.

Parafin se izdeluje pri nas v petrolejski rafineriji v Bos. Brodu, toda ne v zadostni množini, da bi kril potrebo tuzemstva. Ako se bo pri nas odkril petrolej v velikih množinah ali pa se bo pričelo predelovati parafin v škriljevec potem bomo predelali toliko parafina, da ga bomo lahko izvažali.

Škroba in dekstrina izdelujemo v naših osmih tuzemskih tovarnah zadostne množine za kritje domače porabe in za izvoz. Ravnotako se izdeluje v naših tovarnah zadostne množine kleja za domačo porabo in za izvoz. Cinkovo sivilo bi se dalo izdelovati iz cinkovega pepela in prahu, ki ostane pri produkciji cinka v naši državni cinkarni v Celju, samo ga je treba mleti, kar se pa sedaj ne dela.

Steklena moka, ki je potrebna za produkcijo zmesi za kapljice se pri nas ne izdeluje, akoravno bi se lahko izdelovala, da bi se krila potreba za stekleni brusilni papir v kakem zavodu, kjer bi se mlelo steklo, pesek, šmirgelj, in karborundum. Antimonov sulfid dobivamo v Rudniku v Krupnju, samo bi ga bilo treba mleti. Embalažnega papirja in ovojnega papirja za škatljice se lahko z ozirom na kapaciteto naših papirnic izdeluje. Etikete se lahko izdelujejo pri nas bodisi na domačem ali importiranem papirju. Prstene barve se deloma izdelujejo kakor; angleškorudeča in okerjeva, deloma pa se uvažajo. Kakor vidimo se največji del snovi za izdelavo vžigalic izdeluje pri nas v zadostni ali nezadostni množini za kritje potrebe ali pa se bo v najkrajšem času izdelovalo.

Ako računamo, da znaša poraba 5 užigalic na dan na prebivalca, potem bi znašalo pri 12 milijonih prebivalcev letna potreba 219 milijonov škatljic. Kakor smo zgoraj videli mi lahko produciramo okrog 186—190 milijonov škatljic in bi bila potreba približno pokrita, Drugi zopet računajo, da znaša poraba na rodbino okrog 200—250 škatljic na lefo in vpoštevajoč, da imamo okrog 2 in pol milijona rodbin, bi znašala letna poraba vžigalic okrog 500—625 milijonov škatljic, kar pa je mnogo preveliko število. To število je preveliko, ker je tu vzeta za podlago poraba meščanov in kmetov v rodovitnih krajih, a ne kmetov v siromašnih gorskih krajih, ki porabijo malo vžigalic. Zato je prvi račun verjetnejši.

Naše tovarne so torej v stanju, da producirajo toliko, da se pokrije konzum naše države in je radi tega prepoved uvoza inozemskih vžigalic, ki jo je izdala uprava državnih monopolov utemeljena.

Ker imamo toliko jelševine in jo nikdo noče pri nas uporabljati za kurjavo, marveč se mora izvažati, bi jo bilo treba predelavati v klince in klince za vžigalice izvažati v države, kjer primanjkuje lesa. Istotako bi bilo treba delati s topolovim lesom.

V Srbiji obstoječi užigalčni monopol je treba razširiti kot prodajni monopol na celo državo, toda ne kot produkcijski monopol. Tovarnam je treba omogočiti primerni proizvajalni dobiček, kakor tudi produkcijo v svrho izvoza. Ravnotako bi bilo treba omogočiti snovanje novih tovaren, posebno v kakem kraju v Srbiji tako, da bi vsaka pokrajina imela po eno tovarno. Izdelavo nežveplenih vžigalčnih klincev je treba prepustiti, kot svobodno privatno industrijo. Ako bi dosegli tudi v vžigalicah izvoz iz države, bi to pomenilo, da izdelujemo iz jelševine za katero pri nas nikdo ne mara, in od topolovine dragocene produkte in jih prodajali v inozemstvo uvozeč lep denar za njih prodajo v državo.

Iz pravosodne prakse.

Trgovsko sodišče.

Tržaška tvrdka dobavila je toženi trgovski družbi v Ljubljani večjo množino manufakturnega blaga, na kar je toženka odplačala toliko, da je ostala dolžna še 40.000 lir, radi katerega ostanka je tožiteljica vložila pri deželnem kot trgovskem sodišču v Ljubljani tožbo.

Tožbenemu zahtevku je toženka med drugim ugovarjala, da ostanek tožnične terjatve ni znašal toliko, kolikor se iztožuje, in da ji je tožnica dovolila za plačilo odlog, dokler kurz lire izdatno ne pade.

Te ugovore je toženka med pravdo opustila, ostala je pa pri nadaljnih ugovorih, da dobavljenega blaga od tožnice ni kupila, temveč ga ji je ta dala le v komisijo, tako da kupnine še ne more zahtevati, ker blago toženka še ni razprodala. Ugovarjala je še nadalje, da tožnica plačila v lirah ne more terjati, ker lira ni pri nas plačilno sredstvo, plačilo efektivno v lirah se pa ni pogodilo. Vse fakture zapadle so v plačilo po tožničnih trditvah vsaj 20. marca 1921. Vsled tega je toženka dne 13. 12. 1921 nakazala tožnici v poravnanje ostanka 40.000 lir z obrestmi znesek 225.780 K in pri tem računala liro po 5·30 j. K. po kurzu meseca marca, ko je tožnična terjatev zapadla v plačilo. V pismu z dne 14. 12. 1921 je toženka sporočila nakazilo tožiteljici s pristavkom, da bo znesek sodno deponirala, če ga tožnica ne sprejme v popolno poravnavo dolga. Tožnica je znesek 30. 12. 1921 dvignila in zaradi tega trdi toženka, da je bila s tem tožnična terjatev z obrestmi vred poravnana čeprav je tožnični zastopnik sporočil, pa tudi to šele čez tri dni, da sprejme vposlani znesek le na račun terjatve po kurzu na dan plačila.

Glede kurza lire priznali sta obe stranki, da je bil 30. 12. 1921 kurz 11·60 do 11·65 in 20. 3. 1921 le 5·30.

Na to med pravdo dano odplačilo je tožnica sporočila toženki res s pismom z dne 3. 1. 1922, da je sprejela od vposlanih 225780 K znesek 212.000 K na račun glavnice po kurzu 11·63 torej za 19444·40 lir, ostalih 13.780 K pa za obresti od dneva zapadlosti. Pri razpravi skrčila je potem tožnica tožbeni zahtevek za 19.444·40 lir torej na 20556·65 lir in na nadaljne obresti.

Sodišče je razsodilo, da je tožena tvrdka dolžna plačati tožiteljici znesek 20555·60 lir s 6 % obrestmi od 40.000 lir od 20. 3. 1921 do 30. 12. 1921 in od ostanka 20555·60 lir od 30. 12. 1921 do plačila in pravdne stroške in sicer iz bistveno sledečih razlogov:

S plačilom zneska 225.780 K v poravnavo cele iztoževane terjatve opustila je toženka tudi svoj ugovor, da je blago prevzela le v komisijo in da še ni prodano. Sicer je pa neresničnost te trditve dokazana tudi po fakturah sprejetih od toženke brez ugovora, katere fakture so vse brez tozadevnega zaznamka, pač pa imajo celo vse zaznamek: »Per cassa nettissimo.« Razen tega je pa toženka v sedmero pismih, pisanih v mesecih februar, marec in april 1921 obljubovala plačilo celega ostanka, v prvem pa še za 10 % popust, česar bi ne bilo treba, če bi bilo šlo za komisijsko blago.

Z nakazanimi 225.780 K pa toženka ni plačala cele tožnične terjatve. Glasom faktur bil je kraj plačila Trst. Tu je plačilno sredstvo lira in ker se glase tudi vse od toženke brez ugovora sprejete fakture na lire, je toženka v smislu čl. 336 trg. zak. v lirah. Ker je zdaj plačala v Ljubljani v kronah, bila je v soglasju z naredbo fin. ministrstva z dne 2./5. 48. izvršiti plačilo v jugoslovanskih kronah po kurzu na dan plačila, torej 30. dec. 1921. Tega dne bil je pa kurz lire po navedbah obeh strank 11·60 do 11·65, torej povprečno 11·63, vsled česar je bilo z nakazanim zneskom plačanih 19413·58 lir, tožnica ga je pa zaračunala celo v plačilo še višjega zneska. Opravičeno je obtožnica nakazani znesek pridržala na račun svoje terjatve.

Vsled tega je sodišče skrčenemu tožbenemu zahtevku ugodilo, kar je tudi višje deželno sodišče iz bistveno istih razlogov potrdilo.

‚TRGOVSKI DOM'!

Prispevke sprejema:

‚Trgovski dom, Ljubljana"

Gradišče 17.

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(47. nadaljevanje).

»Toda če se med kontraktnim časom cena toliko zviša ali zniža, da je vloga v likvidacijski blagajni izčrpana že z razliko med cenami?«

»Likvidacijska blagajna ne pusti, da bi tako daleč prišlo, kajti kakor hitro se pokaže, da se bo cena kaj izpremenila, zahteva takoj od dotične stranke zvišanje vloge. Ako se prodajalec protivi vplačati nadaljno vlogo, tedaj pač kupi blagajna po dnevni ceni za njegov račun blago in ga hrani do določenega dneva, da ga da potem po domenjeni ceni kupcu na razpolago. Za kritje diference v ceni, za obresti in za druge nastale stroške, se uporabi vloga prodajalčeva. Enako se postopa, če bi se kupec ne odzval zahtevam blagajne.«

»Toda odgovarjajo li terminska notiranja resničnemu tržnemu položaju?«

»Seveda! Ne določajo se namreč poljubno, ampak imajo za podlago zaloge, izvide na žetev in zahteve konsuma. Kot sem že prej razložil, se opira terminska trgovina v prvi vrsti na naše moderne, dobro razvite prometne ustanove, ki so vsakomur dostopne. Brzojav nam naznani prekomorske zaloge in proti Evropi plavajoče množine, nadalje nas obvešča neprenehoma o obdelovanju, o žetvi in o vremenskih razmerah, tako, da zainteresirani krogi lahko pravočasno s precejšnjo sigurnostjo ocenijo uspehe žetve in morejo računati z njenim eventuelnim vplivom na trg. Terminska trgovina obsega veliko večje število udeležencev kakor efektivna trgovina. Čim bolj pa je razširjena trgovina v gotovi vrsti blaga, to je, čim večji je krog kupcev in prodajalcev, tem pogostejše, toda istočasno tem neznatnejše se bodo izpreminjale cene blagu. Ako preseže pri kakem blagu povpraševanje, tedaj onemogoči ravno terminska trgovina močnejši padec cen, s tem, da kupi za pozneje. Ako pa je povpraševanje večje kot ponudba, tedaj priskoči terminska trgovina z bianko-ofertami in upostavi tako zopet izenačenje cen. Terminska kupčija predstavlja torej skrbečo in vsled tega popolnoma upravičeno spekulacijo.«

»Zakaj se pa pravzaprav tudi s čajem ne delajo terminske kupčije, gospod Krej?«

»Ker se ne producira čaja tako enakomerno, da bi njega večje množine v kvaliteti izpadle enotno. Mnogoštevilne vrste čaja se šele s človeško predelavo izdelajo za konsum. Iz tega vzroka se tudi ne more vsakokratna čajna žetev razdeliti po obstoječih pravilih v splošno priznane in popolnoma določene vrste. Vsled tega je terminski kupčiji odvzeta podlaga, kajti brez možnosti prodaje ali nakupa popolnoma določenih povprečnih kvalitet v večji množini, se terminskih kupčij ne more misliti. Nekoč so v Londonu poskusili delati terminske kupčije s čajem ,toda so hitro zopet opustili ravno vsled navedenih težkoč. Čaj, kakoršen prihaja v trgovino, pač ni več čisti produkt, ampak takorekoč tovarniški izdelek, ki pa se radi neenakomerne obdelave in vsled prevelike različnosti, ki jo vsebuje naravni produkt, to je surovi čajni listi, posebno pa vsled močnih vremenskih vplivov, ki nastopijo pri žetvi, ne more izdelati v tako enakomerni kvaliteti, kakor jo zahteva terminska trgovina.«

Prihodnjega dne prispe pismo iz Valparaiso od Rivas, Schott & Comp. Imenovani so se svoječasno obrnili na nemško prekomorsko banko, da bi po njenem posredovanju prišli v zvezo s kako podjetno in trdno izvozno tvrdko v Hamburgu. Banka je tedaj oddala vprašanje tvrdki Feldbach in je ob enem isto toplo priporočala tvrdki v Chile. Napravila je to vsled znamenitih transportnih akcij, katere je napravil gospod Feldbach z nemško prekomorsko banko in ki so imele za uspešno posledico to novo in, kolikor se je dalo sklepati, dobičkanosno zvezo.

Rivas, Schott & Comp. so poslali zaupno naročilo za 50 zabojev cejlonškega, več zabojev drugih vrst čaja in 400 sodov portland cementa, specijalne znamke tvrdke Feldbach. Obenem so pisali dalje, da nameravajo uvesti v Chile novo vrsto industrije, namreč izdelavo kondenziranega mleka, ki bi se pri bogati produkciji izvrstnega mleka v Chile gotovo izplačala.

Tvrdka v Valparaiso je predlagala gospodu Feldbachu, naj se udeleži pri zasnovanem podjetju in sicer na ta način, da dobavlja tako opremo samo za izdelavo kondenziranega mleka, namreč vakuum aparate, kakor tudi potrebne stroje za obdelavo pločevine za pločevinaste posode in da prispeva polovico vrednosti cele opreme kot udeležitev za dobo petih let. Tvornica za kondenzirano mleko in delavnica za pločevinasto embalažo bosta obratovali ločeno; slednja ne bo izdelovala samo potrebnih posod za mleko, ampak tudi drugo pločevinasto embalažo in izdelke, otrebne pri gospodinjstvu. Cenejše stvari bi opremili z etiketami, natisnjenimi v Valparaiso, dočim bi za boljše stvari dobivali etikete iz Nemčije. Vsled popolnosti današnjih strojev za obdelavanje pločevi-

Naredba, kako naj postopajo odbori pri Narodni banki in njenih podružnicah ob izdajanju dovolil za nakup deviz.

(Razglašena v Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, številka 233, izdanih dne 19. okt. 1922.)

Gospod minister za finance je izdal pod I. br. 19.011, z dne 14. okt. 1922, nastopno naredbo:

Odbori pri Narodni banki in njenih podružnicah se morajo, dokler se ne izda nov pravilnik, glede izdajanja dovolil za nakup deviz, ravnati po teh-le določilih:

I. Dovolilo za nakup deviz smejo izdati odbori, če gre za dokazano dospelo plačilo blaga, naročenega pred dnem 2. septembra t. l., če je dotično naročilo prijavljeno do dne 21. septembra t. l., in če je dospelo plačilo na podtavi menice, ladijskega tovornega lista, povzetja ali pogodbe, sklenjene pred 2. septembrom t. l.

II. Odbori ne smejo dati dovolila za nakup deviz, če je dotično naročilo učinjeno izza dne 2. septembra ali če ni bilo to naročilo odboru prijavljeno do 21. septembra. Za blago, ki je bilo naročeno izza dne 2. septembra t. l. ali ki ni bilo odboru prijavljeno do dne 21. septembra t. l., pa je prispelo v našo državo, ter leži na postajah, carinarnicah ali pri špediterjih, smejo izdati odbori dovolilo uvoza, da se blago lahko ocarini in iztovori, toda z izrečno pripombo, da se je izdalo to dovolilo uvoza brez obveznosti za poznejši nakup deviz, ker se uredi nakup deviz za te primere z novim pravilnikom. Stranke morajo ta dovolila uvoza shraniti, ker jih bodo morale ob poznejšem zahtevanju predložiti odboru.

Če je sprejem tako prispelega blaga vezan na plačilo voznine v inozemski valuti, smejo odbori dovoliti nakup inozemskih plačilnih sredstev samo za plačilo voznine, vse pa zato, da se ne zatrpavajo postaje in ne podražuje blago z nakupičeno ležarino. Od vseh strank, ki se obračajo na odbor s tako prošnjo, naj zahteva odbor, da morajo taokj prijaviti vse blago, naročeno izza dne drugega septembra t. l., ker se pozneje ne bo uvaževala nobena njih prošenj in nobeden njih razlogov.

III. Istotako smejo izdati odbori dovolilo za uvoz blaga, ki je kupljeno za dinarje, če se predloži dokaz, da je inozemski prodajalec pritrdil, da ne bo za njemu dovoljene dinarje zahteval nakazila v inozemski valuti, nego da uporabi tako pridobljeno terjatev v dinarjih v naši državi. Taka terjatev v dinarjih se smatra za svobodno ter se lahko svobodno prenaša z enega računa na drugega.

IV. Dovolila za uvoz blaga za nova naročila smejo dajati odbori, dokler se ne izda nov pravilnik, samo za nabavo za državo, če dokaže dotični prosilec to s pogodbo, ki jo je sklenil z državo. Taka dovolila smejo izdajati odbori tudi za nabave neizogibnih potrebščin industrijskega proizvajanja, kakor za sirovine za predelavo, za materijal in orodje, ki ga je treba za vzdrževanje dela (premog, koks, strojno olje itd.); za nove investicije in za razširjenje industrijskih podjetij, pa se do nadaljne naredbe ne izdajajo dovolila za nakup deviz.

V. Uvozna dovolila za uvoz življenjskih potrebščin v zvezi z akcijo za pobijanje draginje izdaja na priporočilo odborov minitrstvo za socijalno politiko; za ta uvoz pa daje dovolila za potrebne devize generalni inspektorat ministrstva za finance.

VI. Če prispe uvoženo blago po špediterski firmi, plača stranka voznino v dinarjih; v tem primeru se ji inozemska plačilna sredstva ne dovolijo. Špediterjem pa smejo odbori dajati inozemska plačilna sredstva samo na podstavi predloženih originalnih borderojev in tovornih listov, na katerih je treba označiti, da so inozemska plačilna sredstva izdana za voznino, odnosno, da je nakup dotičnih vsot dovoljen.

VII. Pogojna dovolila se smejo dajati samo za nabave za državo in industrijo, če dokaže stranka obveznost prejšnjega plačila ali če se mora po trgovskem običaju dotično blago plačati ob nakupu, še preden je prispelo (na primer pri bombažu). O primerih, ki jih ne omenja ta naredba, odloča generalni ispektorat.

VIII. Nakup deviz. Ker je v interesu stabilizacije denarnega trga, da se zahtevanje deviz porazdeli enako, da se ne kopičijo prevelike zahteve na posameznih dneh, je treba vsa dovolila za nakup deviz sporazumno s strankami terminirati in večje zneske porazdeliti na več dni, to je na več tednov. Če na primer kdo potrebuje en milijon čehoslovaških kron, sme na teden kupiti samo 200.000 do 250.000 Kč. — Prevelika zahteva na pr. dinarjev, čeških kron in italijanskih lir, kakršna se je pojavila v zadnjih dneh, vpliva neugodno na kurz teh deviz ne samo na našem, nego tudi na svetovnem tržišču ter iznereja pariteto proti našemu denarju. Zato morajo odbori porazdeliti to potrebo deviz, da ji je mogoče brez velikih pretresov zadoščati na naših borzah.

Iz pisarne generalnega inspektorata v Beogradu, dne 14. okt. 1922, I. broj 19.011.

»Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani« je prevzela vsled sklepa pokrajinske uprave **»Kranjsko deželno banko«** z vsemi aktivi in pasivi. Delnice, ki znašajo 10,000.000 K, so vse v posesti regulativnih hranilnic, kar je najbolje jamstvo za obstoj in napredek banke. Opozarjamo na današnji oglas.

Izvoz in uvoz.

Izvoz svinj iz Madžarske. Madžarski trgovci s svinjami skušajo doseči pri vladi, da se dovoli izvoz svinj iz Madžarske. Nadprodukcija svinj znaša mesečno deset do dvanajst tisoč komadov. Vsled tega je mogoče, da izgube poljedelci interese na reji prašičev. Trgovci zahtevajo, da se dovoli, izvoziti tedensko vsaj 1000 komadov.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Inozemske trgovske zbornice v Beogradu. Ustanovitve inozemskih trgovskih zbornic v Beogradu se množijo. Pred kratkim časom se je tam ustanovila češka trgovska zbornica, sedaj je že projektirana ustanovitev argentinske in angleške trgovske zbornice, a zatrjuje se, da se vršijo že pogajanja glede ustanovitve nemško-jugoslovanske trgovske zbornice, ki bo zadobila na Balkanu veliko važnost.

Sklenitev nove trgovinske pogodbe med Italijo in Švico. Predpogajanja, ki so se vršila nedavno v Rimu glede sprememb trgovinske pogodbe med Italijo in Švico so med tem časom že tako napredovala, da je preostalo samo še, da se pojasnijo nekatera sporedna vprašanja. Nadaljevanje pogajanj se bo začelo še tekom tega meseca. Mesto, kjer se snidejo delegati, ni še določeno. Kakor znano, je s 1. oktobrom prenehala stara trgovinska pogodba, a se je za en mesec podaljšala.

Trgovska pogodba med Kanado in Rusijo. Med zastopniki Kanade in sovjetsko trgovinsko delegacijo se je sklenila pogodba, slična pogodbi sklenjeni med Anglijo in Rusijo v letu 1921. Na podlagi te pogodbe, se poda v kratkem v Kanado večja ruska trgovska delegacija.

Industrija.

Industrijska kriza v Češkoslovaški. Splošno nemško tekstilno udruženje v Reichenbergu je imelo daljša posvetovanja o odstranitvi industrijske krize na Češkoslovaškem. Sedaj je udruženje izdalo spomenico sledeče vsebine: Ker vlada ne bo izvedla potisnitve krone na 10 centimov, mora znižati visoke tarife in davke ter dajatve premoga itd. Po enem izmed teh potov mora iti vlada, ako hoče ublažiti krizo. — Načelstvo zveze je sklenilo izdati oklic na vse župane, naj vplivajo s pritiskom na vse delodajalce, da vzdrže svoje obrate kljub krizi v pogonu.

Čehoslovaška sladkorna industrija. V sladkorni kampaniji 1920—21 je bilo na Čehoslovaškem v obratu 172 sladkornih tovaren. V času od 1918 do 1919 jih je obratovalo 175. Od teh tovarn je bilo 115 brez rafinerij, 462 rafinerijo in 11 samih rafinerij. V teh tovarnah se je predelalo 42,269.175 kvintalov sladkorne repe. V kampaniji 1918—1919 se je predelalo 30,411.227 kvintalov sladkorne repe. V vsih teh tovarnah je delalo 92.530 oseb a 1918—1919 je delalo 72.156 oseb.—

Denarstvo.

Vesti o posojilu na Čehoslovaškem. »Obzor« prinaša sledečo brzojavno vest iz Beograda 25. t. m.: Te dni se je razširila vest, da bo pomočnik ministra financ Plavšić odpotoval v Prago z namenom, da sklene tam posojilo v iznosu 500 milijonov čehoslovaških kron. O tej zadevi se ni moglo zvedeti ničesar pozitivnega. Kolikor je znano se je vlada v pogodbi z skupino Bleer zavezala, da ne bo sklenila v inozemstvu nobeno posojilo, dokler ne likvidira Bleerovo posojilo. V trgovskih krogih se smatra, da bi bilo dobro, da bi ministrstvo financ to zadevo pojasnilo, ker je vest o sklenitvi posojila na Čehoslovaškem napravila že precej zmede v trgovskih krogih.

Naredba o likvidaciji kreditov, danih na podstavi inozemskih vrednosti. Gospod minister za finance je izdal pod I br. 19.410 z dne 16. oktobra t. l. nastopno naredbo: Po členu 20 pravilnika o prometu z devizami in valutami ne sme noben denarni zavod v državi nikomur otvarjati kreditov in tudi ne dajati posojil na podstavi inozemskih vrednosti, v kakršnikoli obliki bi to bilo. Vsi dani krediti te vrste se morajo likvidirati najkesneje do 31. oktobra t. l.

V Ameriki naročene nove novčanice. Ministrstvo financ je naročilo v Ameriki izdelavo novih novčanic po 100 in 1000 dinara. Te novčanice pridejo v promet najbrž šele začetkom prih. leta.

Zlati agio v Bolgariji. Kakor poroča »Handelsmuseum«, znaša zlati agio v Bolgariji pri plačilih carine v papirnatih levih počenši s 1. t. m. 1300%, tako, da se plačuje 14kratni (dosedaj 12 kratni) iznos postavk, določenih v carinski tarifi.

Carina.

Konferenca o izvoznih carinah. Dne 25. okt. je bila v ministrstvu financ konferenca, na kateri se je razpravljal projekt nove izvozne carinske tarife. Skupščini so prisostvovali delegati poljedelskega, trgovinskega in finančnega ministrstva.

Povišanje carine v Avstriji. Počenši z dne 23. t. m. se poviša v Avstriji carina za blago, za katero se carina ne plačuje po zlatem paritetu in bo carina mesto 800 kratnega iznosa temeljne zlate carinske postavke, znašala 20.000 kratni iznos. Predmeti in surovine, ki so bili že prej oproščene od carine, ostanejo oproščene tudi še nadalje.

Promet.

Odpravljanje pošiljk v inozemstvo. Naša državna železnica je odobrila, z gotovimi omejitvami sporazum o uporabi mednarodne železniške konvenvencije s sledečimi železnicami: avstrijsko, čehoslovaško, italijansko in madžarsko. Uporaba mednarodnega tovornega lista je dovoljena samo pri odpravljanju pošiljk za postaje železnic gorimenovanih držav. Za pošiljke, ki se predajo za vse druge države, se ne smejo sprejemati mednarodni tovorni listi, ampak se mora dotične odpravljati z tovornimi listi, ki so predpisani za notranji (lokalni) promet.

Razveljavljena prometna omejitev S takojšnjo veljavnostjo je dovoljeno sprejemanje in odprema pošiljk carinskega in necarinskega premoga za privatne stranke za Sisak tranzit. Opozarjamo pa, da je sprejemanje in odpošiljanje premoga kot sporovozna roba v vozovnih nakladih za postaje šumske industrijalne železnice Prijedor-Knin in Srnetico-Jajce in v tranzitu preko teh prog še nadalje ukinjeno.

Vzroki delne ukinitve sprejemanja pošiljk na hrvaških progah. Direkcija drž. železnic v Zagrebu pojasnjuje trgovski in obrtni zbornici na njeno intervencijo vzroke delne ukinitve sprejemanja pošiljk za smer iz zapada proti vzhodu. Glasom tega pojasnila radi prevelikega dotoka vagonov v smeri iz Bosne, zapadne Hrvaške, Slovenije in zapadnega inozemstva proga Vinkovci-Indjija ni mogla obvladati prevoza, kar je imelo za posledico, da so se polagoma napolnile vse postaje področja zagrebške direkcije s pošiljkami, ki so čakale na odvoz preko Vinkovcev. Slednja je bila zato primorana v sporazumu z ministrstvom saobračaja delno ukiniti sprejemanje pošiljk za smer od zapada proti vzhodu, dokler se položaj ni izboljšal, ker bi se bil sicer promet popolnoma zamašil. Seveda je bila s tem prizadeta tako industrija Slovenije, kakor tudi Bosne in zapadne Hrvaške. Krivda pa je ležala le v zgoraj opisanih prilikah. Tudi omenja direkcija, da razglaša vsako omejitev prometa vsem ostalim direkcijam državnih in privatnih železnic, tudi v inozemstvu, nadalje zagrebški trgovski in obrtniški zbornici ter v Narodnih novinah, kjer je objavila tudi zgorajšnjo ukinitev.

Dobava, prodaja.

Prodaja stare obutve. Vojno odečna radionica v Vevčah pri Ljubljani bo prodala na javni licitaciji dne 31. t. m. ob 8. uri zjutraj obenem z raznimi odpadki tudi 50.241 kg stare ponošene obutve. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava vrvarskih izdelkov. Odelenje za mornarico v Zemunu želi nabaviti vrvarske izdelke in nekaj mehaničnega orodja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Za Reko je potreben italijanski vizum. S Sušaka javljajo: Neprestano se opaža, da pohajajo fašisti po dva ali trije ob naši demarkacijski črti. Karabinjeri na Sušaku že več dni ne izdajajo propustnic našim državljanom s Sušaka na Reko in jih odpravljajo v Zagreb, da jim tam vidira italijanski konzul potni list, enako kot bi bila Reka sestavni del Italije.

Tarifa za pakete v Nemčijo. Po novi paketni tarifi za Nemčijo, se plača za pakete do težine 1 kg, ki se predajo v naši državi za Nemčijo 14 Dinarjev, za pakete do 5 kg se plača 20. Din., za pakete do 10 kg se plača 32 Dinarjev. Tuje paketne uprave nam morajo odobravati v tranzitu za pakete, ki so naslovljeni v Nemčijo, za vsak paket po 25 santimov več, nego so nam do sedaj odobravale, t. j. 155, 175 in 295 santimov po težini.

Problem mednarodnih dolgov bo predmet diskusije, ki se bo vodila na zasedanju American Manufakturers Export Association v Newyorku. Zasedanje se prične dne 29. oktobra. To udruženje se resno trudi, da razjasni položaj mednarodnih dolgov.

---

ne in ker ni z njimi ravnati nobena težkoča, bi ne potrebovali razun enega mojstra-nadziratelja, ki ga imajo sicer že na razpolago, nobenega drugega izučenega delavca in bi torej izdelava ne delala posebnih težkoč.

»Ti ljudje se mi zdijo izvanredno podjetni«, pripomni gospod Feldbach prokuristu, ko prebere pismo, »ampak njihovo podjetje ima sigurno nekaj na sebi. Zahtevajte torej cenik od nam znanih tvrdk za dobavo kondenzacijskih aparatov in potrebnih strojev za obdelavo pločevine za podjetje srednje obsežnosti. Če stvar ne bo le preveč draga, jo lahko riskiramo, temboli ker imamo pri dobavljanju svoj dobiček in razun tega zaslužimo še pri stvareh, ki spadajo zraven, kakor orodje, etikete in pri dobavi cinka, svinca in posebno pločevine.«

Pišejo torej v Valparaiso in se zahvalijo za naročilo, katerega bodo izvršili z dobavo prosto krov Hamburg, zavarovalni stroški padejo v breme naročnika. — Pripravljeni so za obojestranske konsignacijske kupčije. — Tudi sprejmejo predlog za udeležbo pri novem podjetju, če se jim zasigura dobavljanje potrebne pločevine in drugih materijalij, ki pridejo pri izdelavi v poštev.

Naročilo čaja so odstopili dolgoletnemu trgovskemu, kakor tudi privatnemu prijatelju Mr. Brownu v Londonu.

(Dalje prih.)

Poziv na gozdarsko skupščino v Petrogradu. Moskovska vlada je brzojavno pozvala ministrstvo za šume in rude, naj pošlje svojega delegata na drugo glavno gozdarsko skupščino, ki se vrši v Petrogradu v prvi polovici meseca novembra.

Novi inform. časopis o čehoslovaški trgovini in industriji. Centrala čehoslovaških trgovskih zbornic je začela dne 1. septembra t. l. izdajati nov informacijski časopis v nemškem jeziku, ki ima v glavnem namen, da informira inozemstvo o položaju trgovine in industrije na Čehoslovaškem. Že dalj časa izdaja ta centraal sličen časopis v češkem jeziku. Novi časopis je naslovljen: »Mitteilungen der Zentrale der tschechoslovakischen Handelskammern«. List izhaja dvakrat mesečno.

Izvoz denarja iz Avstrije. Avstrijsko finančno ministrstvo je z odlokom z dne 3. t. m. dovolilo, da sme vsak potnik pri prehodu avstrijske meje vzeti s seboj avstrijskega denarja v iznosu do 500.000 K. V tranzitnem pograničnem prometu se sme iznositi največ 200.000 kron.

Novi poštni pristojbenik na Madžarskem. S 1. avgustom je stopil na Madžarskem v veljavo nov poštni in brzojavni pristojbenik. Navadno pismo se frankira v lokalnem prometu s 4 K, v državi 5 K; navadno pismo naslovljeno v Avstrijo, Češkoslovaško, Poljsko, Nemčijo, Italijo, Rumunijo in Jugoslavijo 5 K; v ostale države pa 7 K. Priporočnina znaša za vsak primer 12 K. Za časopise v inozemstvo, v Avstrijo in na Poljsko je plačati 30 h. Pri brzojavkah se plača v notranjem prometu 4 K za besedo, pri najmanjšem znesku 14 K, v prometu z inozemstvom se plača za brzojavke v Avstrijo, Čehoslovaško, Jugoslavijo in Romunijo 20 K za besedo; najmanjši znesek je tukaj določen na 200 K. Za druge države ostanejo v veljavi dosedanje pristojbine.

Produkcija riža v Vojvodini. Po najnovejših poročilih bo znašala letošnja produkcija riža v Vojvodini okoli 30 vagonov. Blago je prvorazredno, a cena je tako nizka, da prenaša vsako konkurenco.

Nova linija Dancig-Vladivostok. V Vladivostoku se snuje poljska trgovska družba, ki ima 125.000 dolarjev osnovnega kapitala in ki bo posredovala izmenjavo blaga nad Poljsko in Daljnim Vzhodom. V te svrhe se namerava otvoriti linija s parniki, ki bodo vezali Dancig z Vladivostokom.

Produkcija zlata v Transvaalu. Celokupna produkcija zlata v Transvaalu je znašala tekom meseca septembra 747.087 unc. Tekom meseca avgusta je znašala produkcija zlata 752.490 unc; potem se je tedaj v preteklem mesecu produkcija zlata zmanjšala za 5401 unc. Srednja dnevna produkcija znaša 24.903 unc.

Ukrepi nemške vlade zaradi silnega padca marke. Nemška vlada je baje povabila številne inozemske finančne strokovnjake v Berlin, da se posvetuje z njimi zaradi silnega padca marke in njene stabilizacije. Posvetovanja se bodo vršila v Berlinu. Med povabljenci so Keynes (Anglija), Visserin (Holandska) in Jenks (Amerika); tudi več francoskih in italijanskih strokovnjakov je prejelo vabilo.

Tržna poročila.

Vinski trg v Dalmaciji. Letošnja trgatev je v nekaterih krajih Dalmacije za polovico, a ponekod za četrtino slabša od lanske. Most ima večinoma 16 do 23 odstotkov sladkorja. V Šibeniku in okolici se ponuja mošt po 1000 K za hl. Na otoku Pagu je bilo takoj iz stiskalnice prodanih 4000 do 4500 hl, po 1200 do 1300 K. Ta količina mošta se je uvozila deloma v Ljubljano, deloma v hrvaško Primorje.

Mariborski živinski trg. Na sejem, ki se je vršil dne 24. oktobra je bilo prignanih: 800 volov, 4 biki, 268 krav, 2 konja in 2 teleti, skupaj 356 glav. Cene: voli debeli kg 28 do 30 K, poldebeli 24 do 27 K, plemenski 24 do 27 K, biki za klanje 24 do 30 K, klavne krave debele 24 do 29 K, plemenske 19 do 23 K, krave za klobase 11 do 16, molzne 19 do 23 K, breje 19 do 23 K, mlada živina 21 do 28 K. Meso: volovsko I. vrste 60 kron, druge vrste 56 K, meso bikov, krav in telic 48 do 52 K; teletina I. vrste 70, II. vrste 64, sveže svinjsko meso 90 do 100 kron.

Tedenski sejem v Zagrebu dne 25. oktobra. Goved je bilo neobičajno malo. Plačevale so se sledeče cene: Voli, drugorazredni K 28—32 (prejšnji teden K 32—36), voli III. razredni K 23—26, (prejšnji teden K 20—24). — Krave I. razredne K 30—36, II. razredne K 24—28, III. razredne K 14 do 18 za kg žive teže. Teletom je padla cena, in so bili plačani slabši po K 45 do 50, boljši po K 56.60. Svinje prvovrstne kvalitete K 58—60 (prejšnji teden K 75—78), drugovrstne K 55 do 57 (prejšnji teden K 65.—).

Borza.

Zagreb, devize: Dunaj 0.0818—0·0868, Berlin 1·30—1·60, Budimpešta 2·35—2·65, Bukarešt 43—44·50, Milan 248 — 252, London 272·50 — 277·50, Newyork 61—62, Pariz 432·5—437·5, Praga 201—204, Švica • 1125—1135, Varšava 0·70, valute: dolar 59·50—60·50 avstr. krone 0·0825—0·0875, češke krone 198·50—201·50, levi 37·50, funti 267·5—272·5, franki 427·50—432·50, napoleoni 240, marke 1·50, leji 42—43·50, švic. franki 1100—1110, lire 244—246.

Beograd, devize: Berlin 1·39, Budimpešta 2·44, Bukarešt 41, Milan 252, London 272.50, Newyork 61, Praga 201, Sofija 42, Dunaj 0·083.

Cürih, devize: Berlin 0·125, Newyork 551, London 24·49, Pariz 38.10, Milan 21·70, Praga 17·65, Budimpešta 0·215, Zagreb 2·225, Bukarešta 3·87 Sofija 3·80, Varšava 0·045, Dunaj 0·0073, avstr. krone žig. 0·0078.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa povravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi **Jugo-Avto,** d. z o. z. v Ljubljani.

Prva sunjska parna mlekarna in tvornica sira priporoča:

Čajno maslo	kg	Din 42·—
la Trapist sir	kg	Din 28·—
Imperial sir	tuc.	Din 28·—
Liptauer sir	kg	Din 13·—

Naročila sprejema: Glavno zastopstvo P. S. P. S. in T. S. Novomesto, Karlovška cesta 81.

Pošilja se od 5 kg naprej od posam. vrste.

Mavec - gips

portland- in roman-cement, apno, opeko, umetni škrilj, strešno in izolacijsko lepenko, watprof, karbolinej, drvocement, razne žebije nudi po najnižji ceni

Kosta Novaković in dr.

veletrgovina s stavbenim materijalom

Ljubljana,

Miklošičeva cesta štev 13.

Prevzame se tudi izpeljava xylolithnih tlakov.

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko vodo,

Lastna pražarna za kavo in miln za dišave z električnim obratom.

Cenik na razpolago.

Samo na debelo!

Zimska trikotaža vse vrste nogavic, rokavic, havbce za otroke, dokolenice ter vseh barv volne.

GASPARI & FANNINGER MARIBOR

Samo na debelo!

Kislo zelje

najbolje kakovosti v sodčkih vsake veličine in pristno ŠTAJER. ČEBULO razpošilja v vsaki množini

ADOLF SELLINSCHEGG tovarna za konzerviranje zelja in repe V PTUJU.

Rudečo čebulo

slavonsko, debelo in zdravo nudi in razpošilja, začenši od 10 mtc po K 14·— franko vreča in postaja; nadalje 50 do 100 mtc nakladanje rinfusa tranko vagon Nova Gradiška po K 13·—.

Trgovina zemalj. proizvoda

JOVAN PREDOJEVIĆ

Nova Gradiška.

Karbid

in karbidne svetilke, priporoča cenjenim gosp. trgovcem na debelo po originalni tovarniški ceni.

Veletrgovina z železom tovarniška zaloga karbida

Ivo Andraschitz

Maribor.

Trgovci

ki se zanimajo za prodajo važnih sredstev za zatiranje mrčesa itd. na sadnem drevju, vsakovrstnih poljskih in vrtnih škodljivcev, dalje peronospore, snetjavosti pri žitu itd., naj nam javijo svoje naslove, da jim pošljemo natančnejše tozadevne podatke.

Ljubljanska komerc. družba

Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Veletrgovina

Miloš OSET

Maribor

nasproti glavnega kolodvora

priporoča gg. trgovcem po najnižji ceni vse

špecerijsko in kolonijalno blago.

Naslov za pisma in brzojav: MILOŠ OSET, Maribor.

Telefon inter. 15.

Zahtevajte cenik.

Ali ste že okusili

„LUKUL“???

naš prvi, edini domači juhini izvleček (zabela), kateri

prekosi

vsled izdatnosti okusa in cene vse druge izdelke.

Izdeluje ‚LUKUL‘, d. z o. z., Ljubljana.

Zahtevajte v vseh trgovinah! Ne pošiljajte našega denarja v tujino!

Z našega skladišča v Ljubljani nudimo, dokler traja zaloga:

Potkve za konje;
„Styria“ kavine mlinčke;
Vile, jeklene, z 4 rogmi, 12“ dolge;
Kladiva za gramoz (Schotterschlägel);
Cveke za pete v zabojih po 50 kg;
„Puch“ kolesa;
Svinčnike, znamke „Staedler“.

Cene zelo ugodne!

„SINTA“

industrijska in trgovska družba z o. z., Ljubljana, Miklošičeva c. 15

TOVARNARJI, VELETRGOVCI POZOR!

Samoprodajo na debelo, zastopstvo ali komisijsko zalogo, kakega dobro upeljanega in solidnega blaga, sprejme v Mariboru špecerijska in kolonijalna veletrgovina. — Pisarna in skladišča na najbolj prometni ulici, stalen obisk trgovcev v mestu in na deželi po lastnem potniku. Kavcija na željo na razpolago. — Pismene ponudbe na »Trgovski list«, Ljubljana, pod »SOLIDNOST«.

Maraskino Morpurgo

Čašica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek!

Priporočamo: Cognac Dalmatia Medicinal in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.

Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija V. Morpurgo, Split.

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

Underwood

najboljši amerikanski pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat razmnožuje strojno in ročno pisavo potom nezrabljive stekl. plošče

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Tovarna klobukov „ŠEŠIR“

d. d. Škofja Loka

izdeluje najfinejše klobuke vseh vrst iz zajčje dlake

Specijaliteta: velur klobuki.

Kupuje tudi vsako množino zajčjih kož.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühleisen) nasproti Križanske cerkve.

Na veliko in malo

Priporočamo p. n. trgovcem in obrtnikom najcenejši nakup potrebščin za krojače, čevljarje, šivilje, sedlarje, razne sukance, vse spadajoče orodje, žlice (kavine in čajne), toaletne potrebščine, brivsko milo, palice in kravate, srajce, gumbe. Najboljše šivalne stroje za rodbinsko rabo in obrt v vseh opremah: „GRITZNER“, igle, olje, posamezne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles.

Josip Petelinc,

Ljubljana

Sv. Petra nasip štev. 7.

NAZNANILO.

Kranjska deželna banka

naznanja, da je vsled sklepa pokrajinske uprave prešla z vsem aktivnim in pasivnim premoženjem v last regulativnih hranilnic ter se bode vodila pod naslovom:

Hipotekarna banka Jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani z delniško glavnico K 10,000.000

Izvrševali se bodo vsi običajni bančni posli na najsolidnejši podlagi. Zveza najmočnejših hranilnic je najboljše jamstvo za obstoj in napredek banke.

Lastnik: »Merkur« trgovsko-industrijska d. d., Ljubljana. — Glavni urednik: Robert Blenk. — Odgovorni urednik: Franjo Zebal. — Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani